

Pavlo Ružić**Ruralni turizam (drugo prošireno izdanje)****Institut za poljoprivredu i turizam Poreč, Pula 2009., 243 str.**

Ruralni turizam skupni je naziv za različite aktivnosti i oblike turizma koji se razvijaju u ruralnom prostoru. Određen je prirodnim i kulturnim resursima koji se nalaze na ruralnim područjima, a oni predstavljaju dobar temelj za ruralni razvoj. Premda još uvijek u sjeni maritimnog turizma, u posljednje vrijeme ruralnom turizmu počinje se posvećivati sve veća pozornost jer ruralni prostor Hrvatske zauzima oko 90% njezine površine, što je ogromni potencijal za razvoj ruralnog turizma. Zbog toga se, između ostalog, opravdano javila potreba da se na jednom mjestu jasno, sustavno i pregledno iznesu teorijska saznanja, bitna obilježja, pretpostavke, činitelji i koristi razvoja ruralnog turizma, te postojeća praktična iskustva onih zemalja koje već duže vrijeme uspješno razvijaju ruralni turizam.

Drugo prošireno izdanje knjige “Ruralni turizam” rezultat je autorovog kontinuiranog istraživačkog rada vezanog za ruralni turizam, njegove aspekte i problematiku ruralne sredine. Opširna građa strukturirana je u dvanaest poglavlja i tematski se može podijeliti u dvije cjeline.

U prvoj, općoj cjelini raspravlja se o turizmu kao društvenom fenomenu, određuju se temeljni turistički pojmovi, opisuje se nastanak i razvoj ruralnog turizma, te njegovi brojni oblici, opširno se tumače činitelji potražnje i ponude koji određuju razvoj ruralnog turizma, kao i njegovi učinci. Također, obrađen je marketing, reklamiranje i prodaja u ruralnom turizmu, predstavljena je i aktualna hrvatska turistička politika, organizacije i službe u funkciji ruralnog turizma, a navedena su i neka inozemna, kao i hrvatska iskustva njegova razvoja. U ovoj, prvoj cjelini posebno se izdvaja poglavlje u kojemu autor raspravlja i vrednuje izvornost i ambijentalnost elemenata lokacije i objekata, kao ključnih pretpostavki razvoja ruralnog turizma i svih njegovih oblika, što knjizi daje dodatnu vrijednost, originalnost i značenje.

Pretpostavke i činitelje razvoja ruralnoga turizma analizirane u prvoj cjelini, autor je proveo i provjerio, na primjeru Istarske županije, koja je s razvojem ruralnih oblika turizma do sada postigla zavidne rezultate u Hrvatskoj. Ruralni turizam Istarske županije raspravljen je opširno, detaljno i temeljito, zahvaćanjem brojnih aspekata. Primjerice, prirodnih i gospodarskih resursa, kulturne baštine, kulturnog i tradicijskog nasljeđa, prometnih i geopolitičkih pretpostavki, te oblika ruralnog turizma. Također, predstavljeni su ključni razvojno-strateški dokumenti, kao

i konkretni korisni primjeri jasno definirane strategije razvoja istarskog ruralnog turizma, te njegov institucionalni okvir. Naposljetku, navedeni su i analizirani ekonomski i neekonomski učinci i koristi koje ruralni turizam daje Istarskoj županiji.

U ovoj drugoj cjelini autor se koristio ilustrativnim pristupom, uključivši brojnu fotografsku i grafičku dokumentaciju, podižući na taj način razinu informativnosti i zanimljivosti teme koju obrađuje. Osobito su vrijedni vrlo pregledni tablični prikazi spomeničke i sakralne baštine, kulturnih ustanova i kulturnih manifestacija s njihovim kratkim opisima, kao i pozornost posvećena bogatom tradicijskom nasljeđu Istre (graditeljstvu, oruđu, starim zanatima i ostalom), koji u velikoj mjeri određuju temelje na kojima se razvija istarski ruralni turizam. Nadalje, autor je posebnu pozornost posvetio i novom obliku smještaja unutar ruralnog prostora, difuznom hotelu, koji je protumačen, i analizirane su njegove komparativne prednosti u odnosu na standardni hotel i privatni smještaj, s posebnim osvrtom na karakteristike difuznih hotela u Italiji, gdje su se najprije javili. Predloženi su i uvjeti za očuvanje ambijentalnosti, posebno vrijedne u ruralnom turizmu, na način da su analizirane atraktivnosti lokacije, uređenost objekata, ponuda, zakonska regulativa i nužnost sustavnog obrazovanja.

Istraživanja predstavljena u ovoj knjizi donijela su vrijedne spoznaje o ruralnom turizmu i njegovim oblicima, te čine respektabilnu znanstveno-istraživačku građu, opremljenu brojnim korisnim tabelarnim i grafičkim prikazima. Uz navedeno, knjiga sadrži opsežnu bazu podataka, koja može poslužiti u daljnjim istraživanjima, posebno s obzirom da domaćih radova sa sličnom tematikom, za sada, nema. Osim što podaci koje donosi ovaj rad mogu biti od koristi u budućem znanstvenom i aplikativnom pristupu problematici u turizmu, vrijednost knjige je u aktualnosti njezine tematike, upravo zbog nužnosti što žurnijeg, sustavnijeg i formalnijeg zahvaćanja/osmišljavanja ruralnog turizma kao jednoga od budućih važnijih generatora gospodarskog razvoja u Hrvatskoj.

Knjiga "Ruralni turizam" u potpunosti ispunjava svoju svrhu kao vrsno djelo pisano jednostavnim i razumljivim jezikom, prožeto brojnim korisnim ilustracijama, temeljeno na znanstveno-istraživačkim postavkama. Osim što popularizira tematiku koju obrađuje, ova knjiga može poslužiti kao koristan i primjenjiv, praktičan priručnik svima koji žele znati više o ruralnom turizmu i njegovim oblicima, ali i onima koji se imaju ambicije baviti ili se bave ruralnim turizmom. Od pomoći posebno može biti lokalnom stanovništvu da unaprijedi ruralnu sredinu, očuva tradiciju i kraj, i da ih što bolje približe sve brojnijim turistima.

Damir Demonja
Zagreb